

ADVIES OVER DE ONTWERPWIJZIGING VAN VLAREM INZAKE ZWEMMEN EN RECREATIE

Aan de Vlaamse overheid
Via vlarem@vlaanderen.be

9 oktober 2026

Geachte heer, geachte mevrouw,

Netwerk Lokaal Sportbeleid en de Commissie Zwembaden bezorgen u hierbij hun advies in het kader van de publieke consultatie over de ontwerpwijziging van VLAREM inzake zwemmen en recreatie. Wij ondersteunen de overgang naar toezicht op maat, gebaseerd op een risicobeoordeling en een toezichtsplan. Tegelijk vragen wij om duidelijke minimale kwaliteitseisen voor redding en toezicht te behouden en enkele technische en praktische bepalingen te verduidelijken. Onze opmerkingen vertrekken vanuit de belangen van onze leden, het advies kwam tot stand samen met de Commissie Zwembaden, de Raad van Bestuur en de provinciale besturen.

1. Toezicht op maat met minimale kwaliteitseisen

De TWOL-studie beoogde een veiligheidsbeleid waarbij mensen met de juiste vaardigheden op de juiste plaats worden ingezet. Een algemene formule voor het aantal redders houdt onvoldoende rekening met de inrichting, de activiteiten en de aanwezige risico's. Wij blijven daarom achter het vervangen van de toezichtsformule door een risicobeoordeling en een toezichtsplan staan.

Het uitgangspunt was echter niet om redders als professionele functie uit de regelgeving te verwijderen. De kwaliteit van het toezicht berust zowel op een passende bezetting als op de bekwaamheid van de ingezette personen voor toezicht, redding, eerste hulp, reanimatie en het functioneren in de zwemgelegenheid. De algemene term 'toezichthoudend persoon' biedt onvoldoende houvast om die bekwaamheid te waarborgen.

De sector heeft jarenlang geïnvesteerd in de kwaliteit van de opleiding Hoger Redder en het herwaarderen van de job. Wij vragen om het diploma Hoger Redder en een geldig attest van jaarlijkse bijscholing expliciet te behouden als minimale kwalificatie voor personen die de reddingsfunctie opnemen. De Hoger Redder moet het vertrekpunt vormen voor de organisatie van het toezicht. Het noodzakelijke aantal Hoger Redders, hun plaatsing en de eventuele aanvulling met andere toezichthouders moeten volgen uit de risicobeoordeling en het toezichtsplan.

We willen vermijden dat de functie van Hoger Redder wordt uitgehold, zwembadbeheerders geen basisgaranties hebben bij het aanstellen van redders (zeker aangezien dit vaak onder statuut flexi of jobstudent gebeurt) en er om budgettaire redenen minder gekwalificeerd personeel ingezet zou worden.

Wij vragen concreet om:

- de functie en kwalificatie van Hoger Redder uitdrukkelijk te benoemen in de definities en de algemene bepalingen;
- het diploma Hoger Redder en jaarlijkse bijscholing te verankeren voor personen die de reddingsfunctie opnemen;
- te verwijzen naar de 'Leidraad voor het opstellen van een toezichtsplan in publiek toegankelijke zwembaden'. Exploitanten hebben nood aan een herkenbaar referentiekader en een praktische checklist voor een degelijk toezichtsplan. De leidraad moet periodiek worden geëvalueerd en geactualiseerd kunnen worden, in overleg met de sector. Daarbij moet rekening worden gehouden met nieuwe technieken, veranderende activiteiten en praktijkervaring;
- duidelijkheid over het al dan niet beoordelen/goedkeuren van de risicobeoordeling en het toezichtsplan vanuit het bevoegde departement.

2. Begeleiding van kinderen

Wij ondersteunen het optrekken van de leeftijdsgrens voor verplichte begeleiding. De zwemvaardigheid van kinderen vraagt blijvende aandacht. Het schrappen van iedere leeftijdsvereiste voor de begeleider vinden wij echter onvoldoende veilig. Zelf zwemvaardig zijn betekent niet automatisch dat iemand voldoende verantwoordelijkheid en bekwaamheid heeft om een jong kind te begeleiden.

Ons voorstel hierin: 'Kinderen tot en met 8 jaar zijn altijd vergezeld van een zwemvaardige, toezichthoudende begeleider van minstens 16 jaar.'

De begeleider moet daadwerkelijk permanent toezicht houden en voldoende zwemvaardig zijn. Naast deze veiligheidsmaatregel blijft investeren in de zwemvaardigheid van kinderen noodzakelijk.

Uit de kengetallen 2025 blijkt dat de meeste zwembaden in het intern reglement 10 jaar hanteren als minimum leeftijd. Aangezien ook een grote groep 8 jaar als minimum leeftijd gebruikt, bieden we die zwembaden graag de mogelijkheid om dit ook mogelijk te maken. Zwembaden die 10 jaar hanteren, kunnen dit nog steeds doen via hun intern reglement.

	6	7	8	9	10	11	12	14	18
Aantal zwembaden (N=93)	8%	2%	27%	4%	41%	4%	12%	1%	1%

3. Opslag en dosering van chemicaliën

Graag verduidelijking van de bepaling die de hoeveelheid product in de vaten waaruit wordt gedoseerd beperkt tot de hoeveelheid voor twee dagen exploitatie. Op welke

chemicaliën is deze bepaling van toepassing? Geldt zij bijvoorbeeld voor zwavelzuur en zoutzuur, en hoe verhoudt zij zich tot het gebruik van een dagtank?

4. Manuele en geautomatiseerde watermetingen

Wij vragen een duidelijke omschrijving van 'een gekalibreerd elektronisch geautomatiseerd meetsysteem'. Het moet ondubbelzinnig zijn of dit gaat om continue meting op de waterbehandelingsinstallatie, automatische dosering, automatische registratie of een combinatie daarvan. Ook moet duidelijk zijn hoe dit verschilt van manuele metingen met een elektronisch meettoestel.

5. Suppletiewater en filterspoelingen

Wij ondersteunen het vervangen van de vaste hoeveelheid suppletiewater per bezoeker door een hoeveelheid die de waterkwaliteit verzekert. Wij vragen om te verduidelijken waarom de vaste frequentie van minimaal twee filterspoelingen per week behouden blijft terwijl voor suppletiewater meer maatwerk wordt voorzien, en hoe dit samenhangt met de voorgestelde AOX-monitoring.

6. AOX-monitoring van filterspoelwater

De commissie vraagt om het doel van de maandelijkse AOX-monitoring expliciet te verduidelijken. Gaat het om het verzamelen van meer data, om controle op normen of om de voorbereiding van verdere maatregelen?

Het lijkt de Commissie Zwembaden in de praktijk moeilijk uitvoerbaar. Wie gaat de bijkomende bezoeken, kosten en administratieve verplichtingen op zich nemen? Indien extra data het hoofddoel is, pleiten wij ervoor om eerst een afzonderlijk, representatief studieproject te organiseren, met een haalbaar staalnameprotocol. Op basis daarvan kan worden beoordeeld welke monitoring zinvol is.

De commissie verwijst hierbij ook naar bezorgdheden over de uitvoerbaarheid van vergelijkbare verplichtingen in de Nederlandse context, in de vorm van de Omgevingswet, waarop nu teruggekomen wordt wegens niet realistisch.

7. Risicobeoordeling en reddingsmiddelen bij openwateractiviteiten

Wij vragen verduidelijking waarom bestaande zones voor langeafstandszwemmen worden vrijgesteld van een risicobeoordeling, terwijl nieuwe zones hier wel aan moeten voldoen.

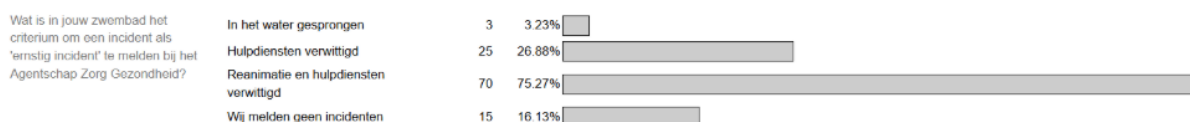
Bij "het voorzien van een reddingsboei in de nabijheid van de inrichting" willen we de suggestie geven om toe te voegen dat deze duidelijk zichtbaar, onmiddellijk beschikbaar en gemakkelijk bereikbaar moet zijn. Nabijheid alleen waarborgt niet dat het reddingsmiddel bij een incident daadwerkelijk kan worden gebruikt.

8. Melding en registratie van ernstige ongevallen

Wij vragen een duidelijkere omschrijving van 'ernstig ongeval'. Exploitanten moeten weten of de meldingsplicht bijvoorbeeld geldt bij een levensbedreigende situatie, reanimatie, het verwittigen van hulpdiensten of doorverwijzing naar een arts. Uit de kengetallen

zwembaden merken we hier verschillende interpretaties bij zwembaden. We adviseren ook om een duidelijk meldkanaal, met telefoonnummer, e-mailadres te beschrijven alsook welke gegevens moeten worden bezorgd.

Uit de kengetallen 2025 (N=94):

9. Uniforme kledingvoorschriften op basis van hygiëne

Wij vragen om te onderzoeken of uniforme voorschriften voor zwemkledij kunnen worden opgenomen of via een gezamenlijk kader worden verduidelijkt. Verschillende regels per zwembad bemoeilijken de communicatie en de toepassing door bezoekers en personeel.

De commissie stelt het belang van de waterkwaliteit en daarop afgestemde zwemkledij voor als vertrekpunt. Wij vragen om dit te toetsen aan beschikbare kennis over hygiëne en waterkwaliteit en om functionele criteria helder te omschrijven. Een uniforme regeling moet praktisch toepasbaar zijn en bijdragen aan de bescherming van de waterkwaliteit.

Netwerk Lokaal Sportbeleid
August De Boeckstraat 1 bus 3
9100 Sint-Niklaas

BTW BE 417.039.919
IBAN BE55 0680 6440 0044
BIC GKCCBEBB

T 03 780 91 00
info@lokaalsportbeleid.be

